

Hogyan maradjon tisztá?

Kis- és középvállalatok, mint ajánlattevők
és a közbeszerzési kartellek

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) kiemelt feladatának tekinti a közbeszerzési kartellek elleni harcot.

Tapasztalataink sajnos azt mutatják, hogy a közbeszerzési kartellekben nemcsak nagyvállalatok vesznek részt. Az elmúlt években nemegyszer kis- és középvállalatok akadtak fenn a GVH hálóján, és kellett komoly bírságot fizetniük. Olyan eset is előfordult, amikor a bírság a vállalat csődjéhez vezetett.

Néhány, kisebb vállalatokat (is) érintő közbeszerzési kartell az elmúlt évekből, és a kivetett bírság összege

Vitaminozott liszt (2011)	50 millió Ft
Irodaszerek (2013)	1 000 millió Ft
Épületenergetika (2014)	148 millió Ft
Geofizikai mérések (2014)	11 millió Ft
Útfelújítás (2014)	44 millió Ft
Szúnyogirtás (2015)	79 millió Ft
Kórházi gyógyszerek (2015)	2 443 millió Ft
Televíziós közvetítőkocsik (2016)	82 millió Ft

A következő oldalakat olvasva megtudhatja, hogy miért mondjon nemet a kartellre, és azt is, hogyan. Tanácsokat kap a kartellben való részvétel elkerüléséhez, és a nagyobb kartellkockázattal járó helyzetek kezeléséhez. További hasonló információk találhatóak a kartell.gvh.hu oldalon is.

Kiadványunk kis- és középvállalatok (KKV) számára készült, és főként a közbeszerzési kartellekkel foglalkozik. A mondanivaló jelentős része azonban egyéb kartellekre – különösen versenytárgyaláson történő összejátszásra – is érvényes, és nagyobb vállalatok számára is hasznos.

Kartell – lopás fényes nappal

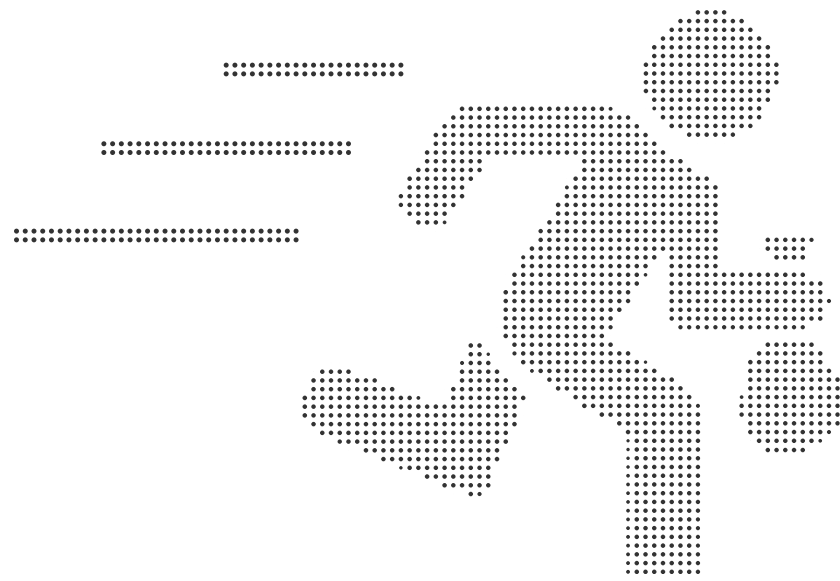
A legtöbb vállalat versenyhelyzetben működik: ha kedvezőtlenebb feltételeket vagy árakat ajánl vevőinek, akkor számíthat arra, hogy előbb-utóbb piacot veszít versenytársai javára; ha viszont jobban teljesít, akkor a piac jutalmazza. A verseny a gazdasági teljesítmény és fejlődés egyik mozgatórugója, korlátozása rendkívül káros.

A kartell a versenytársak jellemzően titkos megállapodása a verseny korlátozására vagy kiiktatására. Sokféle változata létezik; árkartellben a kartelltagok együttműködése közvetlenül áraikra vonatkozik; piacfelosztáskor elosztják egymás között a vevőket, a földrajzi területeket, vagy a terméktípusokat.

Így vagy úgy, a kartell célja, és legtöbbször hatása, a verseny mellett érvényesülőnél rosszabb üzlet a vevők számára, anélkül, hogy azok bármit kapnának cserébe -, azaz lopás fényes nappal.

A kartellek a legsúlyosabb versenyjogi jogsértésnek minősülnek. A GVH legerősebb vizsgálati jogosítványai a kartellek felderítését szolgálják, kartellügyekben születnek a legnagyobb bírságok, és kartelltagok ellen kártérítési perek is indulhatnak.

Kartellekre nem vonatkoznak az alacsony piaci részesedésű piaci szereplőkre, valamint a KKV-kra érvényes mentességek és kedvezmények sem.

Különleges információszerzési eszközök

Kartellgyanú esetén a GVH **házkutatáshoz** hasonló, meglepetésszerű helyszíni kutatást tarthat. Ez nemcsak a vállalkozás összes helyiségére terjedhet ki, hanem magánlakásra és gépjárműre is.

A GVH fejlett informatikai tudással és eszközökkel rendelkezik ahhoz, hogy kartellügyekben **megtalálja a bizonyítékokat** számítógépeken, telefonokon vagy bármilyen adathordozón, akár a digitális felhőben.

Kartellról **informátorok** révén is tudomást szerezhet a GVH. Az informátor olyan személy – például valamelyik kartelltag alkalmazottja -, aki értékes belső információkkal szolgál a kartell létéről és működéséről, és ezért a kiszabott bírsággal arányos informatori díjat kap.

A közbeszerzési kartellekre utaló jeleket az **ajánlatkérők** és az őket ellenőrző szervezetek is felismerhetik, és gyanú esetén értesíthetik a GVH-t, illetve a rendőrséget. A GVH ez irányú képzést is biztosít e szervezeteknek.

A közbeszerzési szerződések teljesítésének ellenőrzésekor a **Közbeszerzési Hatóság** is észlelhet közbeszerzési kartellekre utaló jeleket, és gyanú esetén értesítheti a GVH-t, illetve a rendőrséget, valamint átadhatja az ezzel kapcsolatos bizonyítékokat.

Kartell és közbeszerzés – pénz mindannyiunk zsebéből

A kartellek a közbeszerzéseken is jelen vannak. Legjellemzőbbek a piacfelosztás különféle formái, és gyakori az ezeket szolgáló áregyeztetés is. A közbeszerzési kartellek sokszor összekapcsolódnak a korrupcióval, például úgy, hogy az ajánlatkérő valamelyik munkatársa segít a kartell szervezésében.

A közbeszerzési kartellek súlyos károkat okoznak azzal, hogy megdrágítják az adóforintokból finanszírozott beszerzést, és rontják a projektek hatékonyságát.

Résztevők a súlyos bírságon felül azt is kockáztatják, hogy kizárulnak a további közbeszerzésekből, és a rendőrség érdeklődésére is számíthatnak, mert a közbeszerzésben a kartellt nemcsak a versenyjog, hanem a büntetőjog is tiltja és üldözi.

A korrupció nem egyenlő a kartellel

Közbeszerzésben a kartell és a korrupció gyakran összefonódik, de nem minden közbeszerzési korrupció kapcsolódik kartellhez. Ha például az ajánlatkérő munkatársa pénz fejében fontos információt szivárogtat az egyik ajánlattevőknek, az korrupció, de önmagában még nem kartell (nem vesz részt benne több versenytárs).

Hasonló eset, ha a kiíró anyagi ellenszolgáltatás fejében kedvez valamelyik ajánlattevőnek az elbíráláskor, esetleg az ő közreműködésével határozza meg a részvételi feltételeket vagy a projekt műszaki tartalmát.

Az ilyen tisztán **korrupciós esetekkel nem a GVH**, hanem más hatóságok foglalkoznak.

Közbeszerzési kartellek néhány változata

- **Körbenyerés**
Mindig más ad nyerő ajánlatot, a nyertesség előre leosztottan körbejár a kartelltagok között.
- **Ajánlatvisszatartás**
Csak a kartell által „nyertesnek kijelölt” ajánlattevő tesz érvényes ajánlatot, míg a többi kartelltag nem tesz ajánlatot, vagy szándékosan érvénytelen ajánlatot tesz, esetleg később ezzel egyenértékűen viselkedik (pl. visszalép, vagy nem teljesít hiánypótlást).
- **Színlelt ajánlattétel**
Csak a kartell által „nyertesnek kijelölt” ajánlattevő tesz érvényes ajánlatot, míg a többi kartelltag szándékosan eleve versenyképtelen ajánlatot tesz.

A különféle változatok gyakran kombinálódnak.

Közbeszerzési kartellezésért börtönbe lehet kerülni.

Konzorciumok és alvállalkozói kapcsolatok

A konzorciumok és az alvállalkozóként történő bevonás gyakran szükséges a feladat elvégzéséhez – az ilyen együttműködés nem minősül kartellnek.

A konzorciumban történő részvétel és az alvállalkozói kapcsolat azonban lehet kartell is, illetve lehet egy kartell álcája is, akkor, ha nem nélkülözhetetlen a feladat elvégzéséhez – vagyis, ha a tagok vagy valamelyik tag, önállóan is el tudta volna végezni a feladatot.

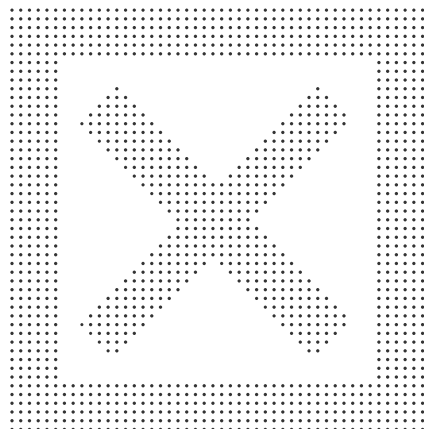
A résztvevők számára többnyire nyilvánvaló, hogy valódi konzorciumról (alvállalkozói kapcsolatról) van-e szó vagy kartellről. A GVH eljárása során azonban **nem elég kijelenteni, hogy a konzorcium (alvállalkozói kapcsolat) valódi, hanem igazolni kell**, hogy nélküle a feladatot nem tudták volna elvégezni.

Mire mondjon nemet?

A kartellbe sodródás elkerülése érdekében

- Soha ne beszéljen indulási szándékáról vagy annak hiányáról konkrét tenderen olyanokkal, akik ugyanazon a tenderen indulnak, vagy indulhatnak. Semmilyen formában ne osszon meg velük indulási szándékával kapcsolatos információt, és ne egyeztessen velük a tenderen való részvételről.
- Soha ne mutassa meg benyújtani tervezett vagy végleges ajánlatát olyanoknak, akik szintén ajánlattevők vagy lehetséges ajánlattevők ugyanazon a tenderen. Ajánlatát alakítsa ki önállóan, ne más ajánlattevőkkel vagy lehetséges ajánlattevőkkel együttműködve.
- Soha ne nézze meg más ajánlattevők benyújtani tervezett vagy végleges ajánlatát, és soha, semmilyen formában ne kommentálja azokat.
- Ne vegyen részt ajánlatokról vagy azok benyújtásáról szóló versenytársi egyeztetésen. *(A részletekért lapozzon a 10. oldalra!)*

Ne feledje, hogy a többi ajánlattevő a versenytársa. A potenciális ajánlattevők is.

Bírósági ítéletekben foglalt kiindulópont

„...azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.”

Kapcsolat az ajánlatkérővel

Az ajánlatkérővel való kapcsolattartás alapvetően más, mint a versenytársakkal való kapcsolattartás. Az ajánlatkérővel való kapcsolattartás természetes, és hozzátartozik a közbeszerzésen történő részvételhez.

De az ajánlatkérővel tartott kapcsolatában is ügyeljen arra, hogy az ne irányuljon se korrupcióra, se versenylátározásra.

A túloldalon felsorolt magatartásokat akkor se tanúsítsa, ha azokra az ajánlatkérő kéri, ösztönzi, vagy akár felszólítja. Könnyen lehet, hogy az ajánlatkérő ilyenkor a versenytársak kérését közvetíti.

Az ajánlatokra vagy a benyújtásukra vonatkozó versenytársi egyeztetések elkerülése érdekében

- Soha ne vállalja, és ne ígérje meg, hogy valamilyen tenderen nem indul (ajánlat visszatartás), és ne vegyen részt erre irányuló egyeztetésen. Ne vonja vissza ajánlatát vagy jogorvoslati kérelmét más ajánlattevők kérésére, vagy alvállalkozói bevonásért cserébe, és ne vegyen részt erre irányuló egyeztetésen.
- Soha ne vállalja, és ne ígérje meg versenyképtelen ajánlat benyújtását (színelts ajánlat), és ne vegyen részt erre irányuló egyeztetésen.
- Ne vegyen részt közös ajánlattételben, ha önállóan is képes lenne a feladat elvégzésére, vagy ha tudja, hogy a többi résztvevő között van olyan, aki önállóan is képes lenne ugyanerre. Erre irányuló egyeztetésen se vegyen részt.
- Ne vállaljon alvállalkozói szerepet, illetve ne vonjon be alvállalkozókat, ha önállóan is képes lenne a feladat elvégzésére. Akkor se vegyen részt ilyen együttműködésben, ha tudja, hogy a többi résztvevő között van olyan, aki önállóan is képes lenne a feladat elvégzésére. Erre irányuló egyeztetésen se vegyen részt.
- Ne vegyen részt ajánlattételi felhívás kialakításában, vagy erre irányuló egyeztetésen, és ne véleményezzen ajánlattételi felhívást, se más ajánlattevő, se az ajánlatkérő kérésére.
- Ne kössön közbeszerzési tanácsadóval olyan szerződést, amelyben az a tenderen való eredményes részvételének megszervezését vállalja. Ne szerződjön olyan közbeszerzési tanácsadóval, aki az adott tender tekintetében más ajánlattevővel is szerződött, vagy szerződni fog (kérjen tőle erre vonatkozó írásos garanciát).
- Közbeszerzési tanácsadó, vagy az ajánlatkérő közvetítésével se egyeztessen más ajánlattevőkkel.

Mit tegyen, ha kérés érkezik?

Ne tegyen eleget az előző oldalakon felsorolt - kartellben való részvételre irányuló - kéréseknek vagy megkereséseknek, tagadja meg az együttműködést. Tekintse ilyen megkeresésnek az azonos tárgyú javaslatot, felvetést, vagy kérdést is.

Nem az a megfelelő reakció, ha a kérést egyszerűen figyelmen kívül vagy megválaszolatlanul hagyja, hanem az, ha kifejezetten közli, hogy az együttműködést megtagadja. Ez az ún. **aktív elhatárolódás** szükséges annak igazolásához, hogy valóban nem vett részt a kartellben, még hallgatólagosan sem.

Bírósági ítéletekben foglalt kiindulópont

„A passzív magatartás a jogsértés megállapítása alól nem mentesít, pusztán a jelenlét, az elhangzott információk befogadása már kifejezi a többiekkel való együttműködést, azaz a jogsértésben való részvételt. Amely vállalkozás a közösség sorsában nem akar osztozni, annak erről hangot kell adnia, nyíltan a többiek tudomására kell hoznia, hogy a közösségtől elzárkózik, velük nem akar azonosulni.”

Az elhatárolódás mit sem ér, ha a továbbiakban nem aszerint jár el. Ez az elhatárolódás megtételének pillanatától számít. Például, ha egy megbeszélésen elhangzott javaslattól határolódik el a helyszínen, és a téma mégis folytatódik, akkor hagyja ott a megbeszélést.

Tippek az elhatárolódáshoz

- Határolódjon el minél előbb, amint rájött, hogy a megkeresés kartellben való részvételre irányul; egy megbeszélés során akár a javaslat elhangzását követően azonnal.
- Az elhatárolódás írásban történjen (pl. emailben). Ha szóban határolódott el – például egy megbeszélésen –, akkor a legrövidebb időn belül írásban is erősítse azt meg.
- Legyen konkrét – írja le pontosan, hogy mit utasít vissza. Ez akkor is szükséges, ha e-mailre válaszol. Egy email többféle kérdéssel is foglalkozhat, derüljön ki, hogy az elhatárolódás pontosan mely kérdésekre vonatkozik.
- Válaszát ugyanannak a körnek címezze, ahonnan a kérés vagy a megkeresés érkezett, illetve akik előtt a kérés vagy a megkeresés történt. Például, ha kör-emailben kapott megkeresést, akkor használja a „válasz mindenkinek” opciót.
- Őrizze meg elhatárolódásának írásos változatát. Például a válasz email kimenő példányát ne törölje ki, sőt nyomtassa ki és őrizze meg a projekthez tartozó egyéb irataival együtt, vagy másolja a projekt egyéb dokumentumait tartalmazó számítógépes könyvtárba.

Öntsön tiszta vizet a pohárba!

A passzivitás nem egyenlő az elhatárolódással

A jelzáloghitel kartell ügyekben a Z. bank belső ellenőre az első egyeztetést követően észrevette, hogy a magatartás, illetve annak folytatása valószínűleg a versenytörvénybe ütközik. Ezért a Z. bank alkalmazottnak, X.Y.-nak a főnöke megtiltotta a részvételt a következő találkozón.

Amikor ezután egy másik banktól érdeklődtek a távollét okáról, X.Y. azt válaszolta, hogy a találkozóra tartva forgalmi dugóba került, és ezért nem érkezett meg.

A GVH eljárása során a Z. bank minderre elhatárolódásként hivatkozott, de a GVH ezt a védekezést nem fogadta el, mert „...az elhatárolódási szándék, amennyiben az nem társul kifejezett nyilatkozattal, nem alkalmas a versenyjogi felelősség alól történő mentesülésre, hiszen a kartell többi résztvevője alappal hihette, hogy a Z. bank találkozóról történő távolmaradásának oka nem az egyetértés hiánya.”

Egy pozitív példa

Az ólomakkumulátor hulladékkezelés ügyben, egy piacfelosztást tartalmazó szerződés előkészítésébe próbálták bevonni az X. Kft-t. Az Y. Kft. munkatársa emailben kereste meg az X. Kft. munkatársát, az emailhez mellékelte a szerződés tervezetét is.

Az X. Kft. ekkor szerzett tudomást a javaslatról. A szerződéstervezetről korábban is folytak egyeztetések, de ebbe az X. Kft.-t nem vonták be.

Az X. Kft. munkatársa másnap válaszolt. A válasz emailhez csatolt dokumentumban – egyéb kritikák mellett – kifejtette, hogy a tervezetben foglalt piacfelosztást versenykorlátozónak tartja, és részben ezért nem ért egyet annak aláírásával.

Az emailváltást tisztázó telefonbeszélgetés követte, amelyben az X. Kft. munkatársa szóban is megerősítette, hogy „a nem nemet jelent”.

A GVH a történetet elhatárolódásnak tekintette az X. Kft. részéről.

Mit tegyen, ha nem hagyják békén?

Amennyiben az előzőekben említett kérések és megkeresések rendszerek, vagy ha zaklatással, fenyegetéssel párosulnak, akkor érdemes lehet ügyvédhez fordulnia.

Közvetlenül a GVH-hoz is fordulhat. Legjobb, ha informálisan veszi fel a kapcsolatot a GVH felderítési irodájával (ennek elérhetőségeit a kiadvány végén találja). Rendelkezésére áll a Kartell chat is.

Ha mégis inkább panaszt vagy bejelentést tenne a GVH-nál, akkor azt célszerű lehet – de természetesen nem kötelező – ügyvéden keresztül intéznie.

Fontos, hogy se a többi ajánlattevőt (illetve potenciális ajánlattevőt), se az ajánlatkérőt ne tájékoztassa arról, hogy ügyvédhez, vagy a GVH-hoz fordult, vagy szándékozik fordulni.

Kartell chat – inkognitóban

A GVH Kartell chat egy internetes felület, hasonló az internetről ismerős csevegő szobákhoz. E felületen saját irodai (vagy otthoni) számítógépéről néhány kattintással kapcsolatba léphet a GVH-val.

A kartell chat-en **névtelenségét megőrizve** beszélgethet a GVH kartellfelderítéssel foglalkozó munkatársaival, konkrét kérdésekről. Például, ha kartellben vesz részt és szeretne kiszállni, akkor a válaszok segíthetnek meghatározni, a következő lépést. A kartell chat-et a potenciális informátorok is igénybe vehetik.

A kartell chat elérhetőségét a kiadvány végén találja.

Mit tegyen, ha már belesodródott egy kartellbe?

Legjobb, ha minél előbb kiszáll. Ennek érdekében érdemes lehet ügyvédhez fordulnia, de közvetlenül a GVH-hoz is fordulhat. Kartell résztvevőjeként célszerű lehet a Kartell chat használata. Névtelenségét átmenetileg úgy is megőrizheti, ha ügyvéden keresztül, informálisan keresi meg a GVH Felderítő Irodáját.

Fontos, hogy se a többi ajánlattevőt (illetve potenciális ajánlattevőt), se az ajánlatkérőt ne tájékoztassa arról, hogy ki kíván szállni a kartellből, illetve, hogy ez ügyben ügyvédhez, vagy a GVH-hoz fordult, vagy szándékozik fordulni.

Engedékenységi kérelem – az utolsó esély

Az engedékenységi politika lényege, hogy a kartell valamelyik tagja kiszáll, és a kartellre vonatkozó bizonyítékokat tár fel a GVH számára, cserébe a **kirótt bírság csökkentéséért vagy akár elengedéséért**. A feltárt bizonyítékoknak jelentőseknek és a GVH előtt addig ismeretleneknek kell lenniük.

Az engedékenységet kérni kell, a kérelmet a GVH bírálja el, miután azt értékelte. A kérelem sikerében **nagy szerepe van a gyorsaságnak**, mert az elbírálásban számít a kérelmezők sorrendje, és az idő előrehaladtával GVH is egyre több információval rendelkezik a kartellről.

Az engedékenység lehetőséget ad a leggyorsabb kartelltagoknak, hogy a többiekhez képest enyhébb büntetéssel, vagy akár bírság nélkül ússzák meg a súlyos jogsértést.

A kérelem benyújtásának és elbírálásának szabályai összetettek, azokat külön GVH-közlemény taglalja. A kérelem elkészítésébe és benyújtásába célszerű versenyjogban jártas ügyvédet vagy ügyvédi irodát bevonni.

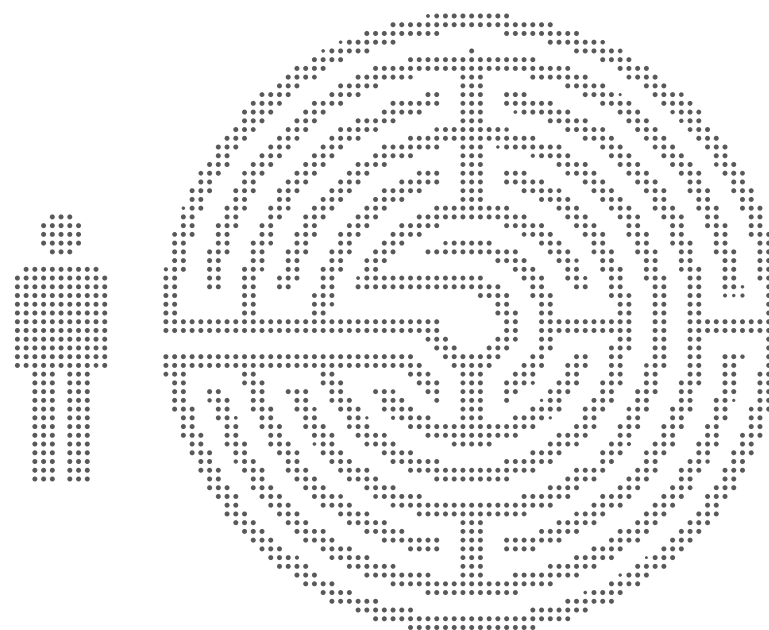
Mit tegyen, ha a GVH jelentkezik?

A kartell-eljárások első lépése jellemzően egy meglepetésszerű helyszíni kutatás, amely házkutatáshoz hasonlít. Ha a GVH illet tart vállalatánál, azt észre fogja venni – működjön együtt.

- Teljesítse a GVH kutatást végző munkatársainak kéréseit, bocsássa rendelkezésükre a kért információkat, iratokat, adathordozókat és egyéb berendezéseket, engedje be őket a vállalat helyiségeibe, valamint az általuk megjelölt egyéb ingatlanokba és gépjárművekbe.
- A helyszínre hívhatja ügyvédjét, hogy képviselje önt és jogos érdekeit vagy tanácsokkal lássa el. A GVH munkatársai nem kötelesek megvárni az ügyvéd megérkezését, de addig is szakszerűen és az ön jogaira tekintettel járnak el.
- Semmilyen módon ne akadályozza a helyszíni kutatást, mert az súlyos szankciókat vonhat maga után. A GVH rendőrségi biztosítást is kérhet.

A GVH eljárásának egésze alatt működjön együtt. Bocsássa a GVH rendelkezésére a kért információkat és iratokat, tárjon fel a vizsgálat tárgyával kapcsolatos minden részletet és történést. Tegyen így akkor is, ha aktívan kartellezett, mert az együttműködés hiánya a bírság kiszabásakor súlyosító tényező.

Még ilyenkor is benyújthat engedékenységi kérelmet. Ha kellően gyors, még lehet esélye a bírság alóli mentesség vagy bírságcsökkentés megszerzésére.

Ügyvédi közreműködés

A GVH-val ügyvéd igénybevétele nélkül is érintkezhet, akár a GVH eljárásai során, akár azokon kívül. Az ügyvédi közreműködés azonban előnyökkel járhat, különösen, ha a GVH az ön vállalatának piaci magatartását (is) vizsgálja.

Egy ügyvéd segíthet eldönteni, hogy mikor érdemes hatósághoz fordulni, melyik hatósághoz, és mi ennek legjobb módja. Szintén segíthet a megfelelő beadványok elkészítésében. Célszerű ügyvédet bevonnia, ha vállalatánál felvetődik **engedékenységi kérelem** benyújtása.

Az ügyvéddel folytatott összes kommunikációja ügyvédi titoknak minősül, arról a GVH nem szerez tudomást.

Célszerű a **versenyjogban jártas** ügyvédet vagy ügyvédi irodát választania. A helytelen ügyvédi tanácsok árát ugyanis végül a vállalat fizeti meg.

Egyes ügyvédi irodák rövid versenyjogi megfelelési tanfolyamokat is tartanak.

Hogyan biztosíthatja be magát?

A kartellrészvételhez vezető kérések és megkeresések, valamint rájuk adott válasza (elhatárolódás) fontos dokumentumok. Őrizze meg őket annak mintájára, ahogy a számlákat és a szerződéseket is megőrzi. Tárolja őket olyan formában, hogy bármikor könnyen és gyorsan előkereshetők legyenek. Később szüksége lehet rájuk,

- ha igazolni szeretné, hogy valamilyen konkrét versenykorlátozásban nem vett részt, hanem attól elhatárolódott. Ne feledje, hogy a passzivitás nem elegendő az elhatárolódáshoz.
- ha ügyvédjétől a legjobb tanácsokat szeretné kapni. Ehhez ügyvédjét a legpontosabban kell informálnia, amihez rendelkezésére kell állniuk az eredeti dokumentumoknak.
- ha előzetes tájékozódás vagy egyeztetés céljából megkeresi a GVH-t (például a Kartell chat-en). Ennek során a legpontosabban kell informálnia a GVH-t, amihez rendelkezésére kell állniuk az eredeti dokumentumoknak.
- ha részt vett a kartellben, és engedékenységi kérelmet kíván benyújtani a GVH-hoz. Az engedékenység megadásának feltétele, hogy a lehető legtöbb kartell-bizonyítékkal szolgáljon.
- ha kényszerből vett részt egy kartellben, és enyhítő körülmények figyelembe vételét szeretné elérni. Ezekkel a dokumentumokkal tudja igazolni, hogy zaklatták vagy fenyegették.
- ha a GVH már eljárást indított, és teljes együttműködéssel szeretné menteni, ami még menthető. Minél több kartell-bizonyítékot szolgáltat, annál valószínűbb, hogy a GVH nem rója fel súlyosbító körülményként az együttműködés hiányát.

Ne feledje, hogy a GVH évekkal a kartellt követően is eljárást indíthat.

A szó elszáll...

A szóbeli megkeresések félreérthetők lehetnek, kérje, hogy írásban tisztazzák a kérdést. Később egy eljárásban a szóban elhangzottakat nehéz, vagy lehetetlen lesz bizonyítani, hiába lenne ez előnyös vállalatának.

A kizárólag szóban elhangzottakról (például szóbeli megbeszélésekről) készítsen minél részletesebb feljegyzést, lehetőleg rögtön a megbeszélést vagy megkeresést követően. Ha erre valami miatt nincs ideje, akkor legalább írja fel a naptárjába, hogy mi történt, mikor és kinek a részvételével.

Az elhangzottakat igazoló esetleges későbbi fejleményekről szóló dokumentumokat is őrizze meg. Ilyen lehet például egy fenyegetés beváltását igazoló dokumentum. (Az is számíthat, ha ez egy másik vállalattal történt.)

Mindenképpen válaszoljon írásban a kartellre irányuló kérésekre és megkeresésekre, illetve határolódjon el tőlük írásban, a szóban elhangzottakat pedig ismétlje meg írásban. (Bizonytalan ugyanis, hogy a másik fél beleegyezése nélkül készített hangfelvételt felhasználhatja-e eljárásban.)

Ha nem így jár el, azzal azt kockáztatja, hogy a GVH az információkat, vagy egy részüket mástól kapja meg, vagy egyéb módon tesz szert rájuk. (A GVH különleges információszerzési eszközeinek bemutatását, a kiadvány elején találja.)

Vállalata pedig nem lesz abban a helyzetben, hogy a kartellezésért járó súlyos szankciókat elkerülje vagy jelentősen enyhítse, mert nem tudja igazolni elhatárolódását, így nem lesz képes arra, hogy sikeresen folyamodjon engedékenyséért, vagy bizonyítsa enyhítő körülmények meglétét.

Dióhéjban

A kartellezés tilos!

- Jelentős, akár a vállalatot megrendítő mértékű bírsággal járhat.

A közbeszerzési kartellek többlétszankciókat vonnak maguk után.

- Kizárás későbbi közbeszerzési eljárásokból.
- Büntetőjogi felelősségre vonás – akár börtönbüntetés.

A GVH különleges kartell-felderítési eszközökkel és tapasztalattal rendelkezik.

Ha közbeszerzésben vesz részt, vagy azt tervezi, kerülje a kartellezést.

- Ne osszon meg információt indulásáról, indulási szándékáról, illetve ajánlatának tartalmáról vagy tervezett tartalmáról, és versenytársairól sem.
- Közbeszerzésre benyújtandó ajánlatát önállóan alakítsa ki, ne versenytársaival együttműködve.
- A teljes közbeszerzés ideje alatt önállóan cselekedjen, ne versenytársaival együttműködve.
- Csak valós konzorciumban vegyen részt, csak valós fővállalkozói-alvállalkozói kapcsolatot létesítsen.
- A kartellre irányuló kéréseknek és megkereséseknek ne tegyen eleget, azoktól határolódjon el kifejezetten és egyértelműen.
- Akkor is ezt tegye, ha a kérés az ajánlatkérőtől érkezik.
- Szükség esetén forduljon ügyvédhez, vagy közvetlenül a GVH-hoz.
- Mindent rögzítsen írásban, és gondosan őrizzen meg.

Ha kartellben vesz részt, vagy vett részt, hagyjon fel a kartellezéssel!

- Fontolja meg engedékenységi kérelem benyújtását – előzetesen forduljon ügyvédhez, vagy a GVH-hoz.
- Mindent rögzítsen írásban, és gondosan őrizzen meg.

Ha a GVH jelentkezik, működjön együtt!

- Segítse a GVH eljárását, vagy meglepetésszerű helyszíni kutatását.
- Fontolja meg engedékenységi kérelem benyújtását – előzetesen forduljon ügyvédhez vagy a GVH-hoz.

Bár a közbeszerzési kartellek gyakran összekapcsolódnak korrupcióval, ám a tisztán korrupciós ügyekkel nem a GVH foglalkozik, hanem más hatóságok.

GVH-KAPCSOLAT

Kartelleket érintő kapcsolatfelvételt az alábbi két csatorna ajánlott. Mindkét csatornán jelezheti, ha kartellbe próbálják vagy próbálták bevonni, vagy ha egy kartellből való kiszállás lehetőségét keresi.

A GVH Felderítő Irodája

email: kartell@gvh.hu

Telefon: +361-472-8876

Kartell chat (anonim)

<https://www.gvh.hu/kartellchat>

Használati tudnivalók:

<https://www.gvh.hu/kartellchat/kcfaq>

E két csatornát ajánljuk akkor is, ha egy kartellre szeretné felhívni a GVH figyelmét.

Általánosabb és elméletibb kérdéseivel kapcsolatban javasoljuk a GVH honlap tanulmányozását.

<http://kartell.gvh.hu/>

<http://megfeleles.hu>

<http://www.gvh.hu/>

Nem kartell ügyekben forduljon a GVH ügyfélszolgálatához.

ugyfelszolgalat@gvh.hu

Közbeszerzés „okosba”?

Okosabb, ha nem vesz részt közbeszerzési kartellben. Sőt semmilyen kartellben.

Ha nem volt elég okos, akkor legyen gyors.

Nem tudhatja, hogy nem jelentkezik-e már holnap a GVH-nál a kartell egy másik tagja, engedékenységi kérelemmel. Vagy egy informátor... Előzze meg őket!

A kiadvány kizárólag ismeretterjesztési célt szolgál, és nem minősül jogforrásnak.

A kiadvány a forrás feltüntetésével szabadon idézhető és hivatkozható.

A kiadvány ingyenesen elérhető a GVH honlapján.

Gazdasági Versenyhivatal

2016.

Felelős kiadó: Tevanné Dr. Südi Annamária

Gazdasági Versenyhivatal

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905

E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

www.gvh.hu

